

Realita pekla

Při diskusi o realitě pekla jde o samotné jádro evangelia. Nikdo nemluvil o pekle tolik jako sám Ježíš Kristus.

Strach ze smrti?

Ať je to Cesta do pekel, Pekelný oheň nebo jiný „pekelně“ dobrý film - každý z uvedených filmů má prostě v názvu peklo. I když se o pekle dost píše, čte nebo mluví - daleko méně se věří v jeho skutečnou existenci. Když se však člověk ocitne před smrtí, může ho konfrontace s oním světem přepadnout velmi nepříjemně. Gunter Sachs, který si sám sáhl na život, odpověděl už pět let před odchodem z tohoto světa na otázku: „Máte strach ze smrti?“ takto:

„Ne. Jako snad všichni lidé doufám, že přijde brzy. Raději Formuli 1 než pomalé švýcarské horské železnice. A vůbec. Nevěřím v druhý život, v transcendenci duše - stejně jako většina mých kamarádů z oblasti přírodních věd. Všechno je konečné. Proč bychom právě my měli být nesmrtelní? Myšlenka na věčný život by mi nedělala dobře.“¹

Je to poctivá odpověď. Když se mluví o smrti, cítíme se nepříjemně, a proto často obojí mícháme dohromady a přitom úvahám o věčném životě dáváme přednost před myšlenkou na věčné peklo. C. S. Lewis říká, že existují dvě strategie, které hrají ďáblu do karet:

„O ďáblu panují dva omyly, do kterých lidské pokolení snadno upadá. Navzájem si odporují a přitom mají stejný účinek. Jeden z nich existenci ďábla úplně popírá. Druhý spočívá v tom, že v ni člověk věří a přespříliš a nezdravě se jí zabývá. Ďábluové sami mají z obou těchto omylů stejnou radost. Se stejným potěšením vítají materialisty i stoupence černé magie.“²

Ježíš hodně mluvil o pekle

V Bibli je to Ježíš, kdo o pekle mluví nejvíc. Uvědomme si, jakým utrpením prošel: Boží Syn, který se kvůli nám stal chudým, abychom my jeho chudobou zbohatli (2. Korintským 8,9), vzdal se sám sebe a vzal na sebe podobu otroka (Filipským 2,7). Tím, co vytrpěl, se naučil poslušnosti (Židům 5,7-8) a úpěl, aby ho kalich smrti minul (Matouš 26,39). Přesto splnil vůli svého Otce a šel na kříž, kde musel Bohem opuštěn vytrpět nepředstavitelné bolesti. „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ (Matouš 27,46) S výhledem na cíl přivedl k slávě mnoho synů tím, že strpěl kříž (Židům 12,2; 2,10).

Podívejme se s touto perspektivou na jeden úsek z Janova evangelia. Jeho autorem je mimochodem stejný učedník, který psal jedinečným způsobem o lásce.

„Jako Otec mrtvé křtí a probouzí k životu, tak i Syn probouzí k životu, které chce. Otec nikoho nesoudí, ale všechen soud dal do rukou Synovi, aby všichni ctíli Syna, jako ctí Otce. Kdo nemá v úctě Syna, nemá v úctě ani Otce, který ho poslal. Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života. Amen, amen, pravím vám, přichází hodina, ano, už je tu, kdy mrtví uslyší hlas Božího Syna, a kteří uslyší, budou žít. Neboť jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synovi, aby měl život sám v sobě. A dal mu moc konat soud, poněvadž je Syn člověka. Nedivte se tomu, neboť přichází hodina, kdy všichni v

hrobech uslyší jeho hlas a vyjdou; ti, kdo činili dobré, vstanou k životu, a ti, kdo činili zlé, vstanou k odsouzení.“ (Jan 5,21-29) Přiblížme si některé z těchto výroků:

- Boží vůlí je, aby existovali živí a mrtví.
- Otec plánuje soud, který už předal Synovi.
- Kdo věří, má věčný život a přešel ze smrti do života.
- Existuje vzkříšení k životu a také vzkříšení k soudu.

Jan vyjadřuje ve 3. kapitole svého evangelia Boží radu na záchranu, a to jedinečným způsobem. Ta rada zní:

„Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen.“ (Jan 3,16-17)

Všichni, kdo v něho věří, mají věčný život. Pán Ježíš pak pokračuje:

„Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, je již odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího... Kdo věří v Syna, má život věčný. Kdo Syna odmítá, neužítí život, ale hněv Boží na něm zůstává.“ (Jan 3,18.36)

Nad všemi lidmi visí tedy Boží hněv. Jediná možnost záchrany je víra v Božího Syna, Ježíše Krista. Na tom, kdo tuto výzvu neuposlechne, zůstává Boží hněv. Člověk nemá jinou možnost, jak se s Bohem smířit.

Je tedy peklo věčné? I k tomu se Pán Ježíš vyjadřuje, nejzřetelněji v Markově evangeliu:

„Kdo by svedl k hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří ve mne věří, lépe by mu bylo, kdyby mu dali na krk mlýnský kámen a hodili ho do moře. Svádí-li tě k hříchu tvá ruka, utni ji; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života zmrzačen, než abys šel s oběma rukama do pekla, do ohně neuhasitelného. A svádí-li tě k hříchu noha, utni ji; je lépe pro tebe, vejdeš-li do života chromý, než abys byl s oběma nohama uvržen do pekla. A jestliže tě svádí oko, vyloupni je; je lépe pro tebe, vejdeš-li do Božího království jednooký, než abys byl s oběma očima uvržen do pekla, kde jejich červ neumírá a oheň nehasne.“ (Marek 9,42-48)

Co přesně je pojmem „peklo“ míněno?

Slovo *gehenna*, které je tady použito, vykladači často ztotožňují s kouřící hromadou odpadků v údolí Hinnom. Někteří z toho vyvozují, že obraz hromady odpadků nám připomíná sice časově dlouhý, ale přece jen omezený oheň. Nehledě na to, že tento historický odkaz se ukázal jako nepravdivý,³ Ježíš sám toto vysvětlení vyvrací: mluví o „*neuhasitelném ohni*“, o reálném místě utrpení bez konce.

Je poměrně málo biblických míst, která zřetelně mluví o místě věčného utrpení (Marek 9,48; Matouš 25,41.46; 2. Tesalonickým 1,8; Židům 9,27; Zjevení 14,9-13; 20,10-15; 21,8). Přesto nás Nový zákon nenechává na pochybách. Měli bychom být opatrní, když je řeč o detailech. O nich Bible mlčí. Proto bychom měli mlčet i my - bez ohledu na to, že existují filmy, obrazy a různé asociace, které si vytvořili lidé.

„Konec dobrý, všechno dobré“ - Opravdu?

Zabývali jsme se výroky o pekle v evangeliích, teď přeskočíme

epištolý⁴ a podíváme se na závěrečné kapitoly Bible. Poslední vidění ve Zjevení odhaluje pohled do nového nebe a na novou zemi. Všechno tam jiskří zlatem a drahokamy. Utrpení a bolest už jsou nadobro pryč. Skutečností je slast a radost. Do toho nám vyvstává otázka: „Je toto prostředí skutečností *pro všechny*“? Podívejme se na verše, které tomuto popisu těsně předcházejí:

„Jejich svůdce ďábel byl uvržen do jezera, kde hoří síra a kde je již dravá šelma i falešný prorok. A budou trýzněni dnem i nocí na věky věků. A viděl jsem veliký bělostný trůn a toho, kdo na něm seděl; před jeho pohledem zmizela země i nebe a už pro ně nebylo místa. Viděl jsem mrtvé, mocné i prosté, jak stojí před trůnem, a byly otevřeny knihy. Ještě jedna kniha byla otevřena, kniha života. A mrtví byli souzeni podle svých činů zapsaných v těch knihách. Moře vydalo své mrtvé, i smrt a její říše vydaly své mrtvé, a všichni byli souzeni podle svých činů. Pak smrt i její říše byly uvrženy do hořícího jezera. To je druhá smrt: hořící jezero. A kdo nebyl zapsán v knize života, byl uvržen do hořícího jezera.“ (Zjevení 20,10-15)

Boží protivník a všichni jeho pomahači jednou definitivně skončí v ohnivém jezeře. Je výslovně napsáno, že tam budou trýzněni na věky věků (v. 10). Stejně tak jasná je skutečnost posledního soudu, který se týká všech lidí. Všichni mrtví budou souzeni podle svých skutků. Kdo není zapsán v knize života, přijde také do ohnivého jezera.

„Já dám žíznivému zadarmo napít z pramene vody života. Kdo vítězí, dostane toto jako dědictví; budu mu Bohem a on mi bude synem. Avšak bázlivi, nevěřící, ti, kdo propadli modlářské ohavnosti, vrahové, smilníci, kouzelníci, modloslužebníci a

všichni lháři mají svůj díl v jezeře, které hoří ohněm a sírou, což je smrt druhá.“ (Zjevení 21,6-8, ČSP)

Bible nikde nenaznačuje myšlenku „konec dobrý, všechno dobré“. Do poslední stránky lidí varuje. Vedle nabídky, že Bůh zdarma člověku dá milost, vystavuje hříšníkům podrobný seznam nepravostí a jejich důsledky: věčnost v ohnivém jezeře (Zjevení 20,10). Celkové svědectví Bible nám ukazuje realitu fyzického, bolestného, věčného pekla. Záleží na tom, co říkáme. Otázka pekla není něco druhořadného. Proč?

1. Jde o naši představu o Bohu

Akceptujeme, že Bůh je naším soudcem nebo ze sebe děláme soudce nad Bohem? Jestliže Boží hněv a peklo neexistuje, pak nám nezbude nic, než že Bůh je ke všem hodný.

2. Jde o naše chápání hříchu

Kdo říká, že milující Bůh přece nikoho nepošle na věky do pekla, vyjadřuje tím, že si nikdo nezaslouží, aby se tam dostal. Ale Bůh je spravedlivý, má nárok hněvat se pro náš hřích. My jsme vystaveni jeho hněvu - pokud nás před ním nechrání zástupná oběť Ježíše Krista.

3. Jde o naše chápání milosti

Potřebujeme Boží milost, abychom poznali Boha, abychom v něho uvěřili a byli zachráněni. V čem spočívá evangelium? V tom, že Bůh zachraňuje hříšníky. Obsah tohoto výroku nemůžeme zlehčit tím, že rozbijeme záchranný krok trojjediného Boha nebo na druhé straně Kristem draze vybojované spasení rozdělíme mezi Boha a člověka a přitom rozhodující díl připíšeme člověku, nebo tím, že ignorujeme bezmocnost hříšníka se zachránit, a připíšeme mu tak podíl na poctě za čin záchrany, která ovšem patří jenom Zachránci.

J. I. Packer říká, že evangelium až příliš silně vážeme na člověka a jeho vnitřní situaci.⁵ Naše úsilí o harmonizaci vedlo k pozvolnému zkreslení evangelia.⁶

Důležitá kontroverze

K otázce pekla jde o jádro evangelia. „Velkého Zachránce potřebuješ jen tehdy, pokud je

Bůh opravdu tak svatý; jinak potřebuješ kouče, terapeuta, nebo nějakého manažera.“⁷ Nejde jen o okrajovou oblast víry, a proto se vyplatí diskutovat a jít do kontroverze. Spener řekl: „I když kontroverze není to jediné ani to nejdůležitější, k teologii určitě patří a my bychom měli vědět nejen to, co je pravda a

následovat ji, ale také co není pravda, a umět tomu čelit.“⁸

Hanniel Strebel

Autor je provozní ekonom FH a teolog MTh, pracuje 12 let v oblasti vzdělávání dospělých a denně bloguje na www.hanniel.ch.

Poznámky

- 1 Nevěřím v druhý život. Tages-Anzeiger z 9. 5. 2011. URL: <http://www.tagesanzeiger.ch/panorama/leute/-Ich-glaube-nicht-an-ein-zweites-Leben/story/14659583>.
- 2 C. S. Lewis. Rady zkušeného ďábla, Návrat domů, 2010.
- 3 viz Kenneth D. Boa. Robert M. Bowman Jr. Himmel und Hölle. Cap-books: Haiterbach-Beihingen 2010. str. 44.
- 4 Kdo se s tím chce více zabývat, doporučuji k podrobnějšímu studiu tyto úseky: 1. Korintským 15,12-28; 2. Tesalonickým 1,3-10; 2. Petrův 3,7-14.
- 5 J. I. Packer A Quest For Godliness. Crossway: Wheaton 1990. str. 130.
- 6 Viz Trevin Wax. URL: <http://trevinwax.com/2011/05/04/christ-alone-mike-wittmers-response-to-love-wins/>
- 7 Michael Horton, citováno v: Collin Hansen. Young, Restless, Reformed. Crossways: Wheaton 2008, str. 82.
- 8 Philipp J. Spener. Pia desideria. Brunnen-Verlag, Giessen 1995, str. 16.

Bible nikde nenaznačuje myšlenku „Konec dobrý, všechno dobré“. Do poslední stránky lidi varuje!

převzato z časopisu ETHOS 1/2012